

РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИЯТА В ЖИВОТА НА СЪВРЕМЕННОТО ОБЩЕСТВО

Доц. д-р Христина Богова

Декан на Факултет по библиотекознание и културно
наследство,

Университет по библиотекознание и информационни
технологии

Докторант Красимира Кунчева

Университет по библиотекознание и информационни
технологии

Въведение

- ✓ Деветнадесети век се асоциира за човечеството с имената на велики личности – Наполеон, Едисон, Пушкин, двадесети век ще остане в нашата памет като век на „супер организациите“, коренно променили материалната основа на човешкия живот;
- ✓ Практически зад всяко от значителните постижения на двадесети век стои не самотен гений, а мощта на организациите.

Изложение

- ✓ Организациите съпровождат съвременния човек в продължение на целия му живот, в организациите – детски градини, училища, институти, учреждения, клубове, партии – повечето хора прекарват огромна част от своето време.
- ✓ Организации (наричани предприятия) създават продукция и услуги, чрез потреблението на които човешкото общество живее и се развива; организации (наричани държавни учреждения) определят реда за живеене в обществото и контролират неговото спазване; организации (наричани обществени) са средство за изразяване на нашите възгледи и интереси.
- ✓ В края на ХХ век организацията стана фактически универсална форма на обществен живот.

- ✓ Организацията (от латинското *organnizo* – свързвам, устройвам) може да бъде определена като разновидност на социалните системи, обединение на хора, съвместно реализиращи някаква обща цел и действащи въз основа на определени принципи и правила.
- ✓ Организацията е елемент от обществената система, най-разпространената форма на човешка общност, първична клетка на социума.
- ✓ Организацията е обект и субект на обществото.
- ✓ Терминът „организация” се използва в няколко значения: дейност, резултат от дейността, сфера на дейност.
- ✓ От друга страна, под организация се разбира някакво социално-икономическо формирование, ориентирано към постигане на определени стопански, търговски или не търговски цели.

- ✓ Авторите на популярния американски учебник „Основи на мениджмънта“ М. Х. Мескън, М. Алберт, Ф. Хедоури пишат: „Организация – това е група от хора, чиято дейност съзнателно се координира за постигането на обща цел или цели”.
- ✓ Определяйки семантичното значение на думата „организация”, основоположникът на организационната наука А.А. Богданов в своето произведение „Тектология. Обща организационна наука”, пише: «Всяка човешка дейност обективно е организираща или дезорганизираща...”. В обикновената реч на думите „организирам”, „организация”, „организаторска дейност” се придава по-тесен смисъл, по-специален...
- ✓ Но при по-дълбок анализ, както отбелязва А.А. Богданов, това понятие става много по-широко и се отнася „не само към човешката активност”, към работната сила, към средствата за производство, но и към живата и неживата природа във всички нейни прояви. „Природата е първият велик организатор: и самият човек е само едно от нейните организирани произведения”.

Изхождайки от това, същността на понятието „организация” в по-широк смисъл може да се определи:

- ✓ Първо, като „вътрешна подреденост, съгласуваност, взаимодействие на повече или по-малко диференцирани и автономни части на цялото, обусловена от нейната структура”;
- ✓ Второ, като „съвкупност от процеси или действия, водещи до образуване и усъвършенстване на взаимовръзката между частите на цялото”;
- ✓ Трето, като „обединение на хора, съвместно предполага, че организацията е свързана с наличието на група лица, „дейността на които съзнателно се координира за постигането на обща цел”.

- ✓ Организацията може да се разглежда в статика и в динамика, в статика – това е някакво цялостно формиро-вание (социално, техническо, физическо, биологическо), имащо съвсем определена предназначеност.
- ✓ В динамика тя се представя във вид на разнообразни процеси за регулиране на елементите, формиране и поддържане целостта на новосъздавани или функциониращи природни обекти.
- Тези процеси могат да се състоят от целенасочени действия на хората или да се състоят от естествени физически процеси, т.е. да имат самоорганизиращо се начало.

Заклучение

- ✓ Именно организационното творчество на природата и съзнателната организационна дейност на човека, подложени на дълбоко, всестранно изследване и пречупване през призмата на организационния опит, представляват същността на теорията на организацията, определят собственото ѝ място и роля в системата на човешките знания.

БЛАГОДАРИМ ЗА ВНИМАНИЕТО!